

جمهوری اسلامی ایران
وزارت امور اقتصادی و دارایی

اداره کل امور اقتصادی و دارایی خراسان جنوبی

سری گزارش‌های تحلیلی اقتصاد استان خراسان جنوبی

عنوان گزارش

بررسی عملکرد کارگروه تسهیل و رفع موانع تولید

استان خراسان جنوبی

معاونت اقتصادی - اسفندماه ۱۴۰۱

به نام خدا

شناسنامه گزارش

عنوان گزارش	بررسی عملکرد کارگروه تسهیل و رفع موانع تولید استان خراسان جنوبی
مجری	اداره کل امور اقتصادی و دارایی خراسان جنوبی
مدیر طرح	محسن مودی
همکاران	حسین شرفی، جعفر خراشادیزاده
تاریخ انتشار	۱۴۰۱/۱۲/۱۵

فهرست مطالب

چکیده	۴
مقدمه	۵
بیان مسأله	۵
عملکرد ستاد تسهیل و رفع موانع تولید در استان خراسان جنوبی	۷
جمع‌بندی و ارائه توصیه‌های سیاستی	۱۱
منابع و مأخذ	۱۲

فهرست جداول و نمودارها

جدول ۱. تصمیمات کارگروه استانی تسهیل و رفع موانع تولید استان	۷
نمودار ۱. تصمیمات کارگروه استانی تسهیل و رفع موانع تولید استان	۸
جدول ۲. درخواست واحدهای تولیدی مطرح شده در کارگروه تسهیل و رفع موانع تولید استان	۸
جدول ۳. درخواست واحدهای تولیدی مطرح شده در کارگروه تسهیل و رفع موانع تولید استان در بخش کشاورزی	۱۱

چکیده

حمایت از تولید و سرمایه‌گذاری همواره یکی از سیاست‌های کشور بعد از انقلاب بوده و صدها حکم و مقرر قانونی، صرفاً با هدف حمایت از تولید در ایران به تصویب رسیده است. پرداخت انواع تسهیلات ریالی و ارزی، اعطای انواع یارانه، ارائه زمین و انرژی ارزان، خریدهای اجباری بخش خصوصی و دولتی از تولیدات داخلی و وضع تعرفه‌های وارداتی از آن جمله‌اند. یکی از کارگروه‌هایی که در همین راستا و به منظور بررسی و اتخاذ تصمیم در خصوص حل و فصل مشکلات واحدهای تولیدی به ویژه در موارد مربوط به تکمیل و راه‌اندازی طرح‌های نیمه‌تمام، تأمین مالی، تعیین تکلیف بدهی‌های معوق و همچنین رفع مشکلات مرتبط با محیط زیست، منابع طبیعی و معادن و رفع موانع صادراتی تشکیل گردید؛ کارگروه یا ستاد تسهیل و رفع موانع تولید می‌باشد. در این گزارش به بررسی عملکرد این کارگروه در سال ۱۴۰۱ و ارائه راهکار رفع موانع تولیدی واحدهای تولیدی در سطح استان خراسان جنوبی می‌پردازیم.

واژگان کلیدی: رفع موانع تولید، محیط کسب و کار، تسهیلات

کشورهای مختلف به شکل‌های مختلفی از تولیدات داخلی حمایت می‌کنند؛ اما هم‌زمان به انحصار و رانت نیز حساس هستند و با ایجاد قوانین و مقررات سعی می‌کنند از آن جلوگیری کنند. دو راهبرد تعرفه‌گذاری (گمرکی) بالا و در اختیار گذاشتن ارز ترجیحی و تسهیلات ارزان‌قیمت اگر شرط زمانی نداشته باشد، تأثیرات مخربی بر اقتصاد جامعه می‌گذارد. برخی کشورهای موفق، حمایت تعرفه‌ای را با محدودیت زمانی و کوتاه‌مدت انجام داده‌اند؛ اما اگر بدون قید زمانی ادامه داشته باشد و رقابت به طور کلی حذف شود، منجر به تولید کالای بی‌کیفیت و گران می‌شود که به نوعی تضییع حقوق مصرف‌کننده است. تجربه کشورهای مختلف از جمله ایران نشان می‌دهد که حمایت از تولید داخلی با تسهیلات و ارز ارزان‌قیمت و تعرفه‌گذاری و ممنوعیت واردات بدون لحاظ محدودیت زمانی نه تنها ناکارآمد است؛ بلکه نتایج مخربی بر جامعه و اقتصاد می‌گذارد. به عبارتی درپیش گرفتن این راهبردها منجر به انحراف از اهداف می‌شود؛ یعنی نه تنها اشتغال ایجاد نمی‌شود؛ بلکه منجر به رانت و فساد می‌شود. راهبردهای تعرفه‌ای و پولی اقتصاد را در مسیر نادرستی قرار می‌دهد و تجربه سال‌های گذشته ناکارآمدی راهبردهای مذکور را به اثبات رسانده است؛ اما اشتباه بزرگی است اگر فکر کنیم راهبردهای نامناسب حمایت از تولید داخلی که باعث چالش‌هایی شده است، به معنی انتخاب استراتژی بازار آزاد است. این تصور برای برخی پیش آمده که شکست برخی راهبردهای حمایت به معنی روی گردانی از هرگونه حمایت‌گرایی است. هم دانش نظری و تحلیلی و هم دانش عملی بر نقش فعال دولت در حمایت از تولید داخلی تأکید دارد و در همه کشورها حمایت‌هایی از شرکت‌ها و تولیدات در قالب‌های مختلفی انجام می‌شود. حتی در بازاری‌ترین کشورها بین دولت و بازار ارتباط مناسب و منطقی وجود دارد؛ اما در انتخاب راهبردهای حمایت از تولید به جهت وابستگی شدید به دولت باید محتاط بود. براساس این باید اولویت‌های حمایتی تعیین شود. بازاندیشی موضوع حمایت از تولید داخلی در قالب راهبردهای مالی و تعرفه‌ای باید در دستور کار قرار گیرد. در این میان راهبردهایی نظیر بهبود فضای کسب‌وکار، ثبات اقتصاد کلان، حمایت از تحقیق و توسعه، تقویت سرمایه انسانی و مهارت‌افزایی افراد، مشاوره‌های مدیریتی برای کارفرمایان، کمک به بازاریابی منطقه‌ای و بین‌المللی و اصلاح نظام مالیاتی می‌تواند برای حمایت از تولید داخلی به کار گرفته شود که کارآمدتر و مؤثرتر از روش‌های بکارگرفته شده قبلی است. با تغییر راهبرد حمایتی به طور طبیعی بنگاه‌های اقتصادی در کوتاه‌مدت با مشکلاتی مواجه خواهند شد؛ اما با درپیش گرفتن راهبردهای جدید به تدریج بنگاه‌ها با ارتقای فناوری و نوآوری بهره‌وری را بیشتر و کیفیت را بهتر خواهند کرد که به دنبال آن هم رضایت مشتری به وجود خواهد آمد و هم امکان صادرات فراهم می‌شود.

بیان مسأله

در سال ۱۳۹۴ کارگروه تسهیل و رفع موانع تولید در استان‌ها با مصوبه شماره ۱۸۱۵۱/ت/۵۰۷۲۰-هـ هیأت وزیران تشکیل گردید و با الحاق موادی به قانون رفع موانع تولید در سال ۱۳۹۷، رسمیت یافت. براساس ماده ۶۱ این قانون، ستاد تسهیل پیش‌بینی شده است و اشعار می‌دارد که "به منظور بررسی و اتخاذ تصمیم در خصوص حل و فصل مشکلات واحدهای تولیدی، به ویژه در موارد مربوط به تکمیل و راه‌اندازی طرح‌های نیمه تمام تأمین مالی، تعیین تکلیف بدهی‌های معوق و همچنین رفع مشکلات مرتبط با محیط زیست، منابع طبیعی و معادن و رفع موانع صادراتی، به دولت اجازه داده می‌شود نسبت به ایجاد «ستاد تسهیل

و رفع موانع تولید» به ریاست وزیر صنعت، معدن و تجارت اقدام کند. وزارت صنعت، معدن و تجارت موظف است ظرف مدت دو ماه از تاریخ ابلاغ این قانون، آیین‌نامه اجرایی لازم را با مشورت شورای گفتگوی دولت و بخش و خصوصی در چهارچوب اختیارات قانونی تهیه کرده و به تصویب هیأت وزیران برساند."

براساس ماده ۲ تصویب‌نامه ذکر شده کارگروه تسهیل و رفع موانع تولید در همه استان‌های کشور تشکیل شده و وظایف کارگروه‌های استانی به شرح ذیل می‌باشد:

- الف- بررسی علل رکود یا توقف واحدهای تولیدی و هماهنگی برای حل مشکل،
- ب- بررسی و پیگیری رفع موانع مربوط به اشتغال با هماهنگی سازمان‌های مرتبط ازجمله سازمان تأمین اجتماعی،
- ج- بررسی و ارائه راهکار درخصوص اختلافات یا مشکلات اجتماعی نیروی کار،
- د- بررسی اختلافات واحدهای تولیدی با دستگاه‌های اجرایی استانی ازجمله سازمان امور مالیاتی و ارائه راهکارهای مناسب،
- ه- کمک به تسريع، تکميل و راه‌اندازی طرح‌های نیمه‌تمام تولیدی،
- و- حمایت و کمک به توسعه صادرات محصولات تولیدی استان.

با آنکه مفاد صدر ماده (۶۱) الحاقی و همچنین مواد (۶۲) و (۶۳) الحاقی، نشان‌دهنده آن است که تکالیف ستاد تسهیل حول محور حل و فصل مشکلات واحدهای تولیدی - و به طور خاص امهال بدهی بنگاه‌ها یا تسهیل دریافت وام - تعیین شده، در «آیین‌نامه اجرایی ماده (۶۱) الحاقی ...» مصوب ۱۳۹۸/۱۱/۲۱، وظایف ستاد به نحو تفصیلی‌تری تعریف شد. شایان ذکر است تفصیل اختیارات در آیین‌نامه اجرایی نسبت به قانون، مورد ایراد قرار نگرفت و از این حیث، در چارچوب قانون ارزیابی می‌شود. در بند «۱» ماده (۳) آیین‌نامه مذکور، یکی از وظایف و اختیارات ستاد، «ارائه پیشنهاد اصلاح قوانین، مقررات و ضوابط و رویه‌های مرتبط با تولید و خدمات در زمینه‌های تسهیل امور سرمایه‌گذاری، صادرات، واردات، امور گمرکی، بانکی، مالیاتی، بیمه‌ای، محیط زیستی، منابع طبیعی و سایر امور مرتبط با بخش تولید به مراجع ذیصلاح» مقرر شده است. همچنین در ماده (۵) آیین‌نامه مورد اشاره، برخی از وظایف و اختیارات کارگروه‌های استانی و دبیرخانه‌های آنها، به شرح زیر برشمرده شده است:

- ۱- بررسی و ارائه پیشنهاد به ستاد در چارچوب بند «۱» ماده (۳) این آیین‌نامه،
- ۲- اتخاذ تصمیم برای رفع مشکلات واحدهای تولیدی استان در چارچوب قوانین و مقررات،
- ۳- تهیه پیشنهادهای لازم جهت تسهیل امور سرمایه‌گذاری و تکمیل طرح‌های نیمه‌تمام و ارائه آن به ستاد،
- ۴- ارائه پیشنهادهای مرتبط با توسعه صادرات یا اصلاح مقررات گمرکی به ستاد.

در همین راستا ستاد مربوطه در استان خراسان جنوبی نیز مشغول به فعالیت می‌باشد. در سال ۱۴۰۱ در کارگروه استانی تسهیل و رفع موانع تولید استان ۶۹ جلسه برای ۱۹۳ واحد تولیدی برگزار شده که ۴۹۲ مصوبه جهت رفع موانع و مشکلات تولید اتخاذ گردیده است. ۱۷ درصد مصوبات مربوط به استمهال تسهیلات با ۸۳ مصوبه، ۱۶ درصد مصوبات مربوط به تسهیل و صدور مجوز با ۷۸ مصوبه، ۱۴ درصد مصوبات مربوط به تأمین سرمایه ثابت با ۷۰ مصوبه و ۱۳ درصد مصوبات مربوط به سرمایه در گردش با ۶۵ مصوبه و ۱۱ درصد مصوبات مربوط به سایر مسائل ۵۵ مصوبه بوده است. همچنین در کارگروه تسهیل و رفع موانع تولید در بخش کشاورزی درخواست های ۱۸ واحد های تولیدی بخش کشاورزی بطور تصادفی انتخاب و بررسی گردید.

امهال تسهیلات بانکی و محدودیت های سیاست های صدور مجوز در بخش طیور از مهمترین موانع تولید در کارگروه تسهیل و رفع موانع تولید در بخش کشاورزی بوده اند.

عملکرد ستاد تسهیل و رفع موانع تولید در استان خراسان جنوبی

در سال ۱۴۰۱ در کارگروه استانی تسهیل و رفع موانع تولید استان ۶۹ جلسه برای ۱۹۳ واحد تولیدی برگزار شده که ۴۹۲ مصوبه جهت رفع موانع و مشکلات تولید اتخاذ گردیده است. در جدول ۱ و نمودار ۱ تصمیمات کارگروه استانی تسهیل و رفع موانع تولید استان در سال ۱۴۰۱ به تفکیک مسائل و مشکلات مرتبط با درخواست متقاضیان سرمایه گذاری و واحد های تولیدی بیان شده است.

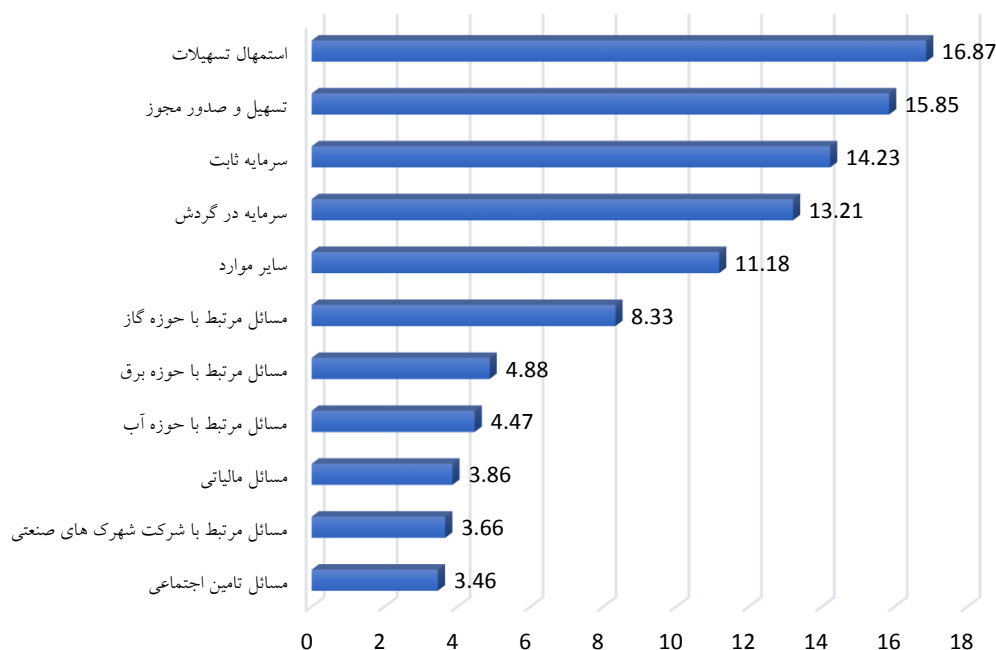
۱۷ درصد مصوبات مربوط به استمهال تسهیلات با ۸۳ مصوبه، ۱۶ درصد مصوبات مربوط به تسهیل و صدور مجوز با ۷۸ مصوبه، ۱۴ درصد مصوبات مربوط به تامین سرمایه ثابت با ۷۰ مصوبه، ۱۳ درصد مصوبات مربوط به سرمایه در گردش با ۶۵ مصوبه و ۱۱ درصد مصوبات مربوط به سایر مسائل با ۵۵ مصوبه بوده است.

مسائل مرتبط با حوزه گاز با ۴۱ مصوبه، مسائل مرتبط با حوزه برق با ۲۴ مصوبه، مسائل مرتبط با حوزه آب با ۲۲ مصوبه، مسائل مالیاتی با ۱۹ مصوبه، مسائل مرتبط با شرکت شهرک های صنعتی با ۱۸ مصوبه، مسائل تامین اجتماعی با ۱۷ مصوبه از دیگر موارد مطرح شده در جلسات کارگروه استانی تسهیل و رفع موانع تولید استان بوده است.

جدول ۱. تصمیمات کارگروه استانی تسهیل و رفع موانع تولید استان در سال ۱۴۰۱

شرح	تعداد مصوبه
مسائل بانکی	سرمایه در گردش
	سرمایه ثابت
	استمهال تسهیلات
مسائل مالیاتی	۱۹
مسائل تأمین اجتماعی	۱۷
مسائل مرتبط با حوزه آب	۲۲
مسائل مرتبط با حوزه برق	۲۴
مسائل مرتبط با حوزه گاز	۴۱
مسائل مرتبط با شرکت شهرک‌های صنعتی	۱۸
تسهیل و صدور مجوز	۷۸
سایر موارد	۵۵
مجموع مصوبات	۴۹۲

منبع: اداره کل صنعت، معدن و تجارت، صورتجلسات کارگروه استانی تسهیل و رفع موانع تولید

نمودار ۱. تصمیمات کارگروه استانی تسهیل و رفع موانع تولید استان در سال ۱۴۰۱

در سال ۱۴۰۱ یک نمونه ۳۶ تایی از درخواست های ارائه شده به درکارگروه تسهیل و رفع موانع تولید استان مورد بررسی قرار گرفت. درخواست های ۳۶ واحد های تولیدی مطرح شده درکارگروه تسهیل و رفع موانع تولید استان در جدول ۲ بیان شده است. بیشترین درخواست ها و مشکلات شرکت ها و واحد های تولیدی مربوط به استمهال و امهال تسهیلات معوق، تأمین مالی (سرمایه در گردش)، مشکلات مربوط به تأمین و آزادسازی وثایق مشکلات مرتبط با صدور مجوز های کسب و کار و مسائل مالیاتی بوده است.

تأمین آب و گاز و برق واحدهای تولیدی و قطع گاز صنایع به دلیل عدم ایجاد اختلال در تأمین نیاز خانگی و تخفیف در تعرفه خدمات مازاد تأمین برق از دیگر موانع تولید احصا شده می باشد. همچنین کاهش تولید و انعقاد قراردادهای کاری ساعتی با کارگران، موضوعات کارگری در حوزه مشاغل سخت و زیان آور و معوقات کارگری از مهمترین مسائل حوزه تأمین اجتماعی بوده است.

جدول ۲. درخواست واحدهای تولیدی مطرح شده درکارگروه تسهیل و رفع موانع تولید استان سال ۱۴۰۱

ردیف	عنوان واحد تولیدی/شرکت	شهرستان	درخواست / موانع تولید
۱	واحد تولید انواع جعبه مقوایی	بیرجند	افزایش قیمت و کاهش رقابت پذیری واحد به دلیل شمول مالیات بر ارزش افزوده به تولیدات واحد مذکور در مقایسه با واحدهای مشابه صنعتی
۲	واحد تولید جو پرک و بسته بندی حبوبات (شرکت تعاونی خوشه طلایی سرایان)	سرایان	تأمین مالی (سرمایه در گردش)
۳	واحد تولید فرآورده های ساختمانی (شرکت آژند بتن فردوس)	فردوس	استمهال تسهیلات معوق- آزادسازی و جایگزینی وثایق
۴	واحد تولیدی قارچ و کمپوست (شرکت قارچ هدیه کوهستان)	فردوس	امهال تسهیلات معوق- تأمین مالی (سرمایه در گردش)

ردیف	عنوان واحد تولیدی/شرکت	شهرستان	درخواست /موانع تولید
۵	پرورش گاو شیری	بیرجند	امهال تسهیلات معوق
۶	پرورش مرغ مادر گوشتی	درمیان	صدور جواز تاسیس
۷	واحد تولید محصولات غذایی انارین فردوس (موسسه توانمندسازی نیروهای مسلح)	فردوس	تملیک واحد
۸	واحد تولید مقوا و شانه تخم مرغ	فردوس	تأمین مالی (سرمایه در گردش) - عدم امکان ارائه وثایق غیر طرح
۹	واحد تولید مصالح ساختمانی (شرکت سامان فولاد بیرجند)	بیرجند	تقسیم بلندمدت بدهی مالیاتی - تسهیل در وصول حق بیمه کارکنان
۱۰	واحد تولید آهن اسفنجی (شرکت فولاد قاینات)	قاینات	تأمین نیاز و افزایش مصرف گاز
۱۱	واحد تولید کاشی و سرامیک (شرکت صنایع کاشی و سرامیک نیلوفر)	بیرجند	قطع گاز صنایع به دلیل عدم ایجاد اختلال در تأمین نیاز خانگی - تقسیم بدهی و بخشودگی جرایم مالیاتی
۱۲	واحد تولید سرامیک (شرکت صنایع آیدا سرام)	بیرجند	قطع گاز صنایع به دلیل عدم ایجاد اختلال در تأمین نیاز خانگی - تقسیم بدهی تامین اجتماعی - تقسیم بدهی و بخشودگی جرایم مالیاتی
۱۳	واحد پروفیل و درب و پنجره UPVC (شرکت گسترش صنایع قاین)	قاینات	استمهال بدهی بانکی
۱۴	واحد تولید ظروف یکبار مصرف از فوم پلی استایرن (شرکت داد و ستد پارسین)	بیرجند	استمهال بدهی بانکی - صدور گشایش اعتبار اسنادی داخلی به دلیل بدهی غیر جاری بانکی
۱۵	واحد تولید سورت و بسته بندی محصولات کشاورزی (شرکت نگین شهر کاج)	بیرجند	اجرای وثایق تسهیلات پرداختی شرکت با هدف تعیین تکلیف بدهی بانکی
۱۶	طرح تولید کنسانتره فلوریت (شرکت ارزش آفرین)	قاینات	تخفیف در تعرفه خدمات مازاد تأمین برق
۱۷	کشتارگاه صنعتی دام شرکت آریا آرک شرق	خوسف	نوع عقد قرارداد تسهیلات سرمایه در گردش
۱۸	کشتارگاه صنعتی طیور شرکت خاور پیشه	بیرجند	معوقات کارگری - مشکلات مربوط به صورت های مالی - تأمین مالی (سرمایه در گردش)
۱۹	واحد استخراج رمز ارز	بیرجند	صدور پروانه بهره برداری واحد
۲۰	واحد چاپ گلرو (شرکت چاپ و نشر گلرو)	بیرجند	تأمین مالی، امهال بخشی از بدهی های بانکی، تأمین زمین و موضوعات کارگری در حوزه مشاغل سخت و زیان آور
۲۱	کشتارگاه دام و شتر مرغ قهستان	بیرجند	پرداخت تسهیلات مورد نیاز طرح توسعه
۲۲	واحد تولید بتن و محصولات بتنی (شرکت آژند بتن پردیس)	فردوس	بدهی معوق بانکی
۲۳	شرکت مرغ مادر جنوب خراسان	بیرجند	امهال تسهیلات معوق
۲۴	واحد صنایع غذایی و بسته بندی (شرکت بهرام تاپ توس)	فردوس	تأمین مالی (سرمایه در گردش)
۲۵	واحد مرغداری ۴۰,۰۰۰ قطعه ای	درمیان	تأمین مالی (سرمایه در گردش) - بدهی معوق بانکی
۲۶	واحد کشتارگاه طیور (شرکت فروزان بیرجند)	بیرجند	کاهش تولید و انعقاد قراردادهای کاری ساعتی با کارگران

ردیف	عنوان واحد تولیدی/شرکت	شهرستان	درخواست /موانع تولید
۲۷	شرکت ستاره کیان بیرجند	بیرجند	آزاد سازی مازاد وثایق در رهن بانک
۲۸	شرکت تعاونی تام (اشرف منصور)		محدودیت‌های موجود در سیاست های صدور مجوز در بخش طیور
۲۹	شرکت سبز زیست	طیس	عدم صدور پروانه بهره برداری به دلیل عدم صدور مجوز معاونت غذا و دارو اداره کل محیط زیست
۳۰	شرکت کاشی و سرامیک فرزاد	بیرجند	عدم برخورداری از معافیت مالیاتی ماده ۱۳۲ ق.م.م - تخصیص آب برای اجرای طرح توسعه واحد تولیدی
۳۱	کشتارگاه شتر مرغ آقای محمدرضا عامری	بیرجند	انتقال گاز به واحد
۳۲	واحد کشتارگاه طیور شرکت سپید گوشت فاروق	سربیشه	تامین آب مورد نیاز شرکت
۳۳	مجتمع مرغ مادر گوشتی و کارخانه جوجه کشی - شرکت جوجه تن طلا	بیرجند	حفر چاه و تخصیص آب
۳۴	شرکت مهراس کویر	بیرجند	تعیین تکلیف بدهی شرکت - تسهیل و تسریع در خرید مواد اولیه
۳۵	شرکت سدید سرام نوین معدن کاو	نهبندان	افزایش هزینه های گمرکی و ارزی برای ورود ماشین آلات
۳۶	شرکت پترو خضراء شرق	بیرجند	بدهی مالیاتی ماده ۲۵۱ مکرر قانون مالیات های مستقیم

منبع: اداره کل صنعت، معدن و تجارت، صورتجلسات کارگروه استانی تسهیل و رفع موانع تولید سال ۱۴۰۱

درخواست‌های ۱۸ واحد تولیدی بخش کشاورزی مطرح شده در کارگروه تسهیل و رفع موانع تولید در بخش کشاورزی در جدول ۳ بیان شده است. امهال تسهیلات بانکی بیشترین درخواست واحد های تولیدی که در کارگروه تسهیل و رفع موانع تولید در بخش کشاورزی مطرح و بررسی شده است. یکی از مهمترین مشکلات تولیدی اکثر واحدهای طیور در استان محدودیت‌های سیاست‌های صدور مجوز در بخش طیور در سال ۱۴۰۱ وزارت جهاد کشاورزی می‌باشد. به استناد مصوبات سی و پنجمین نشست هیئت مقررات‌زدایی و تسهیل صدور مجوزهای کسب و کار هر گونه ممنوعیت صدور مجوز و پروانه فعالیت دامپروری و تولیدی در بخش طیور به دلیل اشباع و تنظیم بازار، تعیین ظرفیت حداقل و حداکثر تولید برای متقاضیان در حوزه فعالیت‌های دامپروری و تولید در بخش طیور در هر قالبی از جمله سیاست‌های راهبردی و برنامه‌ریزی تولید سالیانه لغو و وضع مقررات مشابه ممنوع است. در سال ۱۴۰۱ طبق سیاست‌های صدور مجوز در بخش طیور در سال ۱۴۰۱ وزارت جهاد کشاورزی وجود محدودیت‌ها در سیاست‌های صدور مجوز طیور به شرح ذیل ابلاغ گردیده است:

۱- جهت صدور پروانه تاسیس واحدهای پرورش طیور و ماکیان لازم است حداقل و حداکثر ظرفیت‌های اعلام شده در زمان صدور مجوزها مطابق جدول پیوست اعلامی از سوی وزارت جهاد کشاورزی رعایت گردد. در این خصوص جهت تسهیل فعالیت‌های کسب و کار این امر، یک مانع برای تولید کنندگان بخش کشاورزی می‌باشد.

۲- در خصوص تمدید پروانه تاسیس واحدهای پرورش طیور و ماکیان، واحدها باید به میزان حداقل ۵۰ درصد پیشرفت فیزیکی داشته باشند تا برای یک دوره یکساله تمدید گردد. همچنین در صورت پیشرفت فیزیکی بیش از ۷۰ درصد برای یک دوره یک ساله دیگر امکان پذیر می‌باشد.

۳- تغییر شاخص فعالیت واحدهای پرورش طیور تا ۵ سال پس از صدور پروانه بهره‌برداری امکان پذیر نمی‌باشد.

این مسئله باعث طرح مکرر مشکلات مرتبط با تغییر شاخص فعالیت واحدها و رعایت ضوابط و محدودیت‌های مرتبط با صدور جواز تاسیس و پروانه بهره‌برداری و تمدید آن از سوی مجریان واحدهای تولیدی در کارگروه‌های استانی تسهیل و رفع موانع تولید در بخش کشاورزی سال ۱۴۰۱ شده است، بطوری که در صورت رعایت حداقل و حداکثر ظرفیت‌ها و... برای فعالان اقتصادی در بخش کشاورزی در فرآیند تولید و اخذ تسهیلات بانکی مشکلات خارج از اختیار بهره‌بردار بوجود خواهد آمد. همچنین از آن جا که فعالان اقتصادی بخش کشاورزی در استان‌های کم‌برخوردار و مرزی با محدودیت‌های کم‌آبی، نبود توان سرمایه‌گذاری بالا، دوری از مراکز عرضه و مشکل بازار فروش مواجه اند، وضع و ابلاغ این گونه محدودیت‌ها باعث کاهش انگیزه سرمایه‌گذاری و کاهش توان تولید در استان‌های کمتر توسعه یافته می‌گردد.

جدول ۳. درخواست واحدهای تولیدی مطرح شده در کارگروه تسهیل و رفع موانع تولید در بخش کشاورزی استان سال ۱۴۰۱

ردیف	عنوان واحد تولیدی/شرکت	شهرستان	درخواست/موانع تولید
۱	واحد تولید قارچ و کمپوست شرکت قارچ هدیه کوهستان	فردوس	امهال تسهیلات
۲	پرورش گاو شیری	بیرجند	امهال تسهیلات
۳	پرورش گاو شیری	بیرجند	امهال تسهیلات
۴	پرورش مرغ مادر گوشتی	درمیان	صدور پروانه تاسیس
۵	واحد پرورش شتر مرغ	خوسف	امهال تسهیلات
۶	واحد گلخانه	قاینات	امهال تسهیلات
۷	پرورش گاو شیری	بیرجند	امهال تسهیلات
۸	پرورش گاو شیری	بیرجند	امهال تسهیلات
۹	بارگاه بهداشتی زرشک	سربیشه	تقسیم ۶ ماهه بازپرداخت تسهیلات
۱۰	واحد مرغ گوشتی	سربیشه	تامین آب
۱۰	واحد سبزی خشک کنی	طبرس	صدور پروانه بهره‌برداری
۱۱	واحد بوقلمون	خوسف	تغییر شاخص فعالیت (محدودیت‌های موجود در سیاست های صدور مجوز در بخش طیور)
۱۲	واحد مرغ گوشتی	بیرجند	صدور جواز تاسیس و پروانه بهره‌برداری
۱۳	مجوز واحدهای دام سنتی داخل طرح هادی روستا	استان	کاهش استعلامات
۱۴	واحد فرآوری شیر	زیرکوه	تسهیلات
۱۵	شتر مرغ گوشتی	قائنات	تمدید پروانه تاسیس
۱۶	مرغداری گوشتی	بیرجند	برق رسانی
۱۷	گاوداری	فردوس	تانین گاز
۱۸	فرآورده های لبنی آنا		مشکلات بیمه - بدهی بانکی

منبع: سازمان جهاد کشاورزی استان، صورتجلسات کارگروه استانی تسهیل و رفع موانع تولید در بخش کشاورزی سال ۱۴۰۱

جمع‌بندی و ارائه توصیه‌های سیاستی

در سال ۱۴۰۱ در کارگروه استانی تسهیل و رفع موانع تولید استان ۶۹ جلسه برای ۱۹۳ واحد تولیدی برگزار شده که ۴۹۲ مصوبه جهت رفع موانع و مشکلات تولید اتخاذ گردیده است. استمهال تسهیلات بانکی، تسهیل و صدور مجوزهای کسب و کار، تامین سرمایه ثابت و سرمایه در گردش، از موانع تولید در کارگروه تسهیل و رفع موانع تولید استان بوده‌اند. همچنین در بخش

کشاورزی امهال تسهیلات بانکی و محدودیت‌های سیاست‌های صدور مجوز در بخش طیور از مهمترین موانع تولید در کارگروه تسهیل و رفع موانع تولید در بخش کشاورزی بوده‌اند.

پیشنهادهای به شرح زیر جهت رفع مشکلات تولید بنگاه‌های اقتصادی استان ارائه می‌شود:

- هزینه‌های ناشی از خسارات وارده در اثر سرما و قطع گاز، به عنوان هزینه‌های قابل قبول مالیاتی لحاظ گردد.
- جهت تسهیل در فرآیند صدور مجوز طیور در بخش کشاورزی و تغییر شاخص فعالیت پیشنهاد می‌شود محدودیت‌ها و ضوابط سیاست‌های صدور مجوز در بخش طیور برای سال ۱۴۰۱ (حداقل و حداکثر ظرفیت، پیشرفت فیزیکی لازم جهت تمدید پروانه تاسیس و تغییر شاخص فعالیت) مطابق برنامه پیشنهادی سازمان جهاد کشاورزی استان‌ها اصلاح یا حذف گردد.
- تأمین مالی طرح‌های توسعه‌ای واحد‌های تولیدی از محل منابع تبصره ۱۸ قانون بودجه سال ۱۴۰۱.
- امکان تأمین مالی واحد‌های صنایع چاپ استان از محل منابع تبصره ۱۸ قانون بودجه سال ۱۴۰۱.
- بکارگیری منابع بانک‌های خصوصی جهت اعطای تسهیلات تبصره ۱۸ قانون بودجه.
- تسهیل روند اخذ مجوز و دریافت استاندارد از مراجع ذیصلاح و همکاری ادارات برای دریافت مجوز غذا و دارو.
- اصلاح دستورالعمل پرداخت تسهیلات جهت واردات ماشین آلات معدنی دست دوم حداکثر با عمر مفید ۷ سال و موافقت در خصوص وثیقه قراردادن ماشین آلات و ذخایر معدنی با کارشناسی رسمی دادگستری.
- اصلاح مواد ۱۳۱ و ۱۰۵ قانون مالیات‌های مستقیم به منظور کاهش نرخ مالیاتی در استان‌های محروم و کمتر توسعه‌یافته.
- اعطای معافیت مالیاتی به شرکت‌های تولیدی و معدنی دارای پروانه بهره‌برداری قبل از سال ۱۳۹۰.
- افزایش مشوق‌های اقتصادی جهت ترغیب فعالان اقتصادی و سرمایه‌گذاران جهت شروع و توسعه فعالیت در استان‌های کمتر توسعه‌یافته و تهیه بسته تشویقی و حمایتی ویژه مناطق کمتر توسعه‌یافته و کم‌برخوردار و اعطای تسهیلات کم‌بهره برای جذب سرمایه‌گذار.

منابع و مآخذ

- پایگاه ملی اطلاع‌رسانی قوانین و مقررات کشور؛
- صورتجلسات و مصوبات کارگروه تسهیل و رفع موانع تولید در استان خراسان جنوبی.